

REKENKAMERCOMMISSIE
WESTLAND

ONDERZOEKSPROGRAMMA

JAARPLAN 2023

Rekenkamercommissie Westland

april 2023

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Samenstelling RKC.....	3
3.	Capaciteit van de Rekenkamercommissie.....	3
4.	Onderzoeksprogramma 2023	3
4.1	Oriëntatie op onderwerpen.....	3
4.2	Keuze voor onderzoeksprogramma 2023.....	4
5.	Signaleringsfunctie.....	4
Bijlage 1	De Rekenkamercommissie Westland	5
Bijlage 2	Uitwerking onderzoeksonderwerpen	6

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarplan 2023 van de Rekenkamercommissie van de gemeente Westland (hierna: RKC). In haar vergadering van 30 januari 2023 zijn de definitieve onderzoeksonderwerpen voor 2023 bepaald. In dit jaarplan gaan wij daar nader op in.

RKC als professioneel onderzoeksinstrument

De RKC voert onderzoeken uit naar de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid. Met deze onderzoeken ondersteunt de RKC raadsleden in hun kaderstellende en controlerende taak.

De RKC staat voor onafhankelijkheid en professionaliteit met oog voor de behoeften van de Raad. Dit komt tot uitdrukking in de RKC samenstelling van externe en interne leden, een evenwichtige jaarplanning, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijkt geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit en een goede communicatie met de Raad.

2. Samenstelling RKC

De samenstelling van de RKC ziet er in 2022 als volgt uit:

Voorzitter	dhr. dr. mr. N. (Nils) Nijdam
Externe leden	dhr. A.W. (André) Timmerman dhr. drs. R.P. (Paul) Zevenbergen
Interne leden	dhr. N.J.M (Nico) de Gier dhr. mr. P.J.L.J. (Peter) Duijsens
Secretaris	dhr. drs. ing. C.L. (Kees) de Weerd CPC

Het jaarplan weerspiegelt onze drijfveer om binnen het beschikbare budget te komen tot een optimale ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taak van de Raad.

3. Capaciteit van de Rekenkamercommissie

De RKC verzorgt de planning en de begeleiding van onderzoeken. Voor het uitvoeren van onderzoeken wordt extern ingehuurd vanuit het budget van de RKC. Tot slot vervult de RKC een signaleringsfunctie en maakt zij de Raad opmerkzaam op ontwikkelingen die voor hem relevant zijn. Voor 2022 heeft de RKC de beschikking over een budget van € 70.000.

4. Onderzoeksprogramma 2023

4.1 Oriëntatie op onderwerpen

De RKC heeft in haar vergadering van 2 november 2022 de groslijst met mogelijke onderzoeks-onderwerpen doorgenomen op actualiteit. De groslijst is naast actualiteit ook afgewogen op basis van criteria zoals vastgelegd in het onderzoeksprotocol en in de Verordening van de RKC. De selectie heeft ertoe geleid dat vier mogelijk te onderzoeken onderwerpen zijn bepaald:

- Onderzoek naar Armoedebestrijding;
- Onderzoek naar de Regionale Energie Strategie (RES) en duurzaamheidsafspraken met woningbouwcorporaties;
- Onderzoek naar de realisatie van de doelen uit het collegewerkprogramma;

- Onderzoek naar het Woonbeleid.

Deze groslijst is op 12 januari 2023 besproken met de commissie Bestuur. Daar zijn deze onderwerpen als zinvol ontvangen.

4.2 Keuze voor onderzoeksprogramma 2023

De uitvoering van het jaarplan 2022 heeft vertraging opgelopen (o.a. vanwege afronding van eerder onderzoek gestart in pandemieperiode). Om die reden kiest de RKC ervoor twee nieuwe onderzoeken op te starten in 2023 en daarnaast de lopende onderzoeken vanuit 2022 af te ronden. Daarbij komt dat het beoogde onderzoek naar de realisatie van de doelen uit het collegewerkprogramma wellicht wat vroeg zou zijn.

In 2023 onderzoekt de RKC:

- Armoedebestrijding
- Regionale Energie Strategie (RES) en duurzaamheidsafspraken met woningbouwcorporaties.

Gelijktijdig zullen de in 2022 gestarte onderzoeken, te weten het opvolgingsonderzoek Gebruik geheimhoudingsbepalingen en het onderzoek naar de Kaderstellende rol van de gemeenteraad, in 2023 worden afgerond.

Daarmee ziet het onderzoeksprogramma 2023 er als volgt uit:

onderwerp	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal
Gebruik geheimhoudingsbepalingen				
Kaderstellende rol van de gemeenteraad				
Armoedebestrijding				
RES en duurzaamheidsafspraken				

In bijlage 2 lichten wij de voorlopige onderzoeksvragen voor het onderzoek naar de kaderstellende rol van de gemeenteraad toe. Het betreft een concept denkrichting en kaderstelling, die mede gebaseerd is op het gesprek dat de RKC heeft gehad over de onderzoeksprogrammering in november 2021 met de commissie Bestuur. Vervolgens zullen wij de definitieve onderzoeksvragen opstellen en de onderzoeksbureaus selecteren.

5. Signaleringsfunctie

De RKC attendeert de Raad gedurende het jaar graag op ontwikkelingen die voor het doeltreffend, doelmatig en rechtmatig handelen van de gemeente relevant zijn. Ook informeert de RKC over onderzoek van andere instanties, als dat relevant voor de Raad is. De RKC zal in voorkomende gevallen de Raad per brief benaderen.

Bijlage 1 De Rekenkamercommissie Westland

De uitgangspunten van de RKC

De RKC onderzoekt vanuit een positief kritische houding de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. De RKC is een 'instrument' van de Raad dat erop gericht is de raadsleden te ondersteunen bij hun kaderstellende en controlerende taak. De RKC is één van de instrumenten van de Raad, naast het onderzoeksrecht van de Raad, het reguliere accountantsonderzoek, externe evaluatie-onderzoeken en periodieke doorlichtingen.

De RKC hecht aan haar onafhankelijkheid en staat voor professionaliteit in onderzoek. Dit komt vooral tot uitdrukking in een evenwichtige onderzoeksagenda, een gedegen wijze van onderzoek en de conclusies en aanbevelingen van verricht onderzoek. Daarbij hoort een houding die blijkt geeft van politieke en bestuurlijke sensitiviteit.

De RKC hecht aan transparantie. Bij de te onderzoeken onderwerpen zal de RKC verantwoording afleggen over de door haar gemaakte keuzes. Daarnaast zal de RKC zich in de onderzoeksrapporten verantwoorden over de gehanteerde aanpak en zich periodiek verantwoorden over de uitgevoerde onderzoeken door jaarlijks een openbaar jaarverslag te publiceren.

De RKC hecht aan een frequente en effectieve communicatie met de Raad. Dit impliceert dat gesprekken worden gevoerd met raadsleden over het onderzoeksprogramma, goede contacten worden onderhouden met Raad en het Seniorenconvent en dat zo bruikbaar mogelijke onderzoeksresultaten op een pakkende wijze worden gepresenteerd.

De werkwijze van de RKC

Onderzoeksvoorstellen kunnen afkomstig zijn van de raadsleden, het college van B&W, de inwoners van Westland en van de RKC zelf. Ook is het mogelijk dat de Raad een verzoek tot onderzoek richt aan de RKC. In artikel 3.1 van het Reglement van Orde en artikel 11 van de Verordening op de Rekenkamercommissie gemeente Westland 2020 staat vermeld dat de RKC de onderwerpen van onderzoek jaarlijks als concept jaarplan aan de Raad stuurt. Er vindt jaarlijks in de raadscommissie Bestuur een overleg plaats tussen raadsleden, collegeleden, een selectie van ambtenaren en de RKC om de partijen te consulteren over de onderzoeksagenda van het volgende jaar en de relatie met de beleidsagenda. De Raad krijgt daarbij de gelegenheid om wensen, adviezen en bedenkingen aan de RKC over te brengen en/of hierover uitleg te vragen. De RKC stelt in de daarop volgende vergadering het onderzoeksplan vast en zendt dit onverwijld ter kennisname aan de Raad en het college van B&W. Het stuk wordt openbaar gemaakt via een persbericht en zal geplaatst worden op de website van de gemeente Westland (www.gemeentewestland.nl).

Bijlage 2 Uitwerking onderzoeksonderwerpen

Naam	Armoedebestrijding
Aanleiding onderzoek	De recente energiecrisis heeft laten zien dat armoede nog steeds een aanzienlijk probleem is in Nederland. Niet alleen leven veel Nederlanders onder de armoedegrens als gevolg van een te laag inkomen. Ook zelfstandigen kunnen door hoge lasten in de praktijk armoede ervaren.
Doelstelling onderzoek	Door een actiegericht onderzoek de raad en het college inzicht en handvaten aan te reiken voor mogelijke verbetering van het beleid van armoedebestrijding.
Reikwijdte / afbakening	Armoede wordt in de breedste zin onderzocht, onder alle lagen en in alle sectoren van de Westlandse maatschappij.
Concept onderzoeksvragen	• Welke vormen van armoede zijn landelijk bekend en welke doen zich in Westland voor? • Wat is de omvang van deze vormen van armoede in onze gemeente? • Welke maatregelen treft het college in de bestrijding van armoede? • Zijn deze maatregelen in theorie en in de Nederlandse praktijk effectief? • Wat zijn succesvolle voorbeelden van armoedebestrijding?

Naam	RES en duurzaamheidsmaatregelen
Aanleiding onderzoek	In de Regionale Energiestrategie (RES) heeft de gemeente haar ambitie met betrekking tot de energietransitie vastgelegd. Daarbij heeft de Westlandse gemeenteraad duidelijk aangegeven niet zondermeer van het gas af te willen. Ook is men tegen de aanleg van windmolens. De vraag is hoe de raad kan sturen op de realisatie van de RES en de specifieke Westlands eisen en voorwaarden.
Doelstelling onderzoek	Het aanreiken van sturingsmogelijkheden voor de raad inzake de RES.
Reikwijdte / afbakening	Het onderzoek richt zich in algemene zin op de doelen in de RES en meer specifiek op de inzet van de gemeente om tot duurzaamheidsafspraken te komen met inwoners, bedrijven en woningcorporaties.
Concept onderzoeksvragen	• Wat is het krachtenveld rond de energietransitie? • Wat zijn de belangrijkste spelers en hoe verhouden die zich t.o.v. de gemeente Westland? • Wat zijn kansrijke manieren voor de Westlandse gemeenteraad om inzicht te houden in de realisatie van de RES en daarop bij te sturen? • Welke duurzaamheidsafspraken heeft de gemeente gemaakt? • Zijn deze afspraken effectief in het kader de realisatie van de RES?

